

Nye personvernregler

EU har vedtatt en ny personvernforordning som også vil få stor betydning for norske virksomheter. Forordningen, som blir bindende som lov i alle EUs medlemsland, trer antagelig i kraft i mars 2018. I Norge vil den måtte gjennomføres i norsk rett som følge av EØS-avtalen.

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Sven Skinnemoen
Senior Manager EY Tax & Law

Advokatfullmektig
Ida Kristine Hjørteset
EY Tax & Law

15. desember 2015 kom institusjonene i EU til enighet om ordlyden i den nye personvernforordningen som ble foreslått i 2012. Virksomheter er nå nødt til å omstille seg og sette personvern på agendaen.

På sikt kan reglene få stor betydning for hvordan virksomheter organiseres.

I det følgende gjør vi kort rede for noen av de regelendringene som kan få størst betydning for næringslivet.

Det geografiske virkeområdet utvides

Personvernreglene i EU gjelder også for selskaper i stater utenfor EU-sonen dersom de selger varer eller tjenester til borgere i EU. Det stilles blant annet krav om at slike selskaper må ha en representant i EU, for å kunne behandle opplysninger om EUs borgere.

Strengere krav til angivelse av formålet ved behandlingen

Personopplysninger må, som tidligere, ikke brukes til annet enn det forutsatte formålet med innhentingen. Dersom behandlingsansvarlig ønsker å utvide formålet, eller bruke opplysningene til andre formål enn det som ble opplyst da de ble innhentet, må behandlingsansvarlig gjøre en vurdering av hvorvidt det nye formålet er forenlig med det opprinnelige. Den nye forordningen inneholder en «kompatibili-

tetstest», slik at behandlingsansvarlig lettere kan avgjøre hva som er forenlige formål.

Dersom behandlingsansvarlig kommer til at formålene ikke er forenlige, må man innhente nye samtykker, eller ha lovhjemmel for behandlingen av opplysningene.

Økt rettsvern for de som personopplysningene omhandler

Den nye forordningen innfører også nye konkrete rettigheter for ivaretagelsen av EU-borgernes personvern. Dette gjelder særlig fire nyheter:

- Retten til å begrense behandlingen av egne opplysninger
- Muligheten til å flytte opplysninger mellom ulike systemer («dataportabilitet»)
- Retten til å motsette seg behandling av egne opplysninger
- Retten til å motsette seg personprofilering og automatiserte avgjørelser

I tillegg er «retten til å bli glemt» kodifisert i forordningen, og korrekt sletting av opplysninger hos virksomheten blir derfor enda viktigere enn før. Dette vil igjen kunne innebære behov for at virksomheter omstiller sin behandling av personopplysninger, i tråd med borgernes utvidede rettigheter.

Ansvar for behandling av personopplysninger overføres til bedriftene

Et gjennomgående trekk ved den nye forordningen er at mer av ansvaret for behandling av personopplysninger flyttes fra de nasjonale tilsynsorganene, slik som Datatilsynet i Norge, og over på virksomhetene som behandlingsansvarlig. Dette skjer som en konsekvens av at tilsynsorganene foreslås gitt en mer passiv rolle, og som utgangspunkt kun skal behandle saker hvor en behandlingsansvarlig virksomhet rapporterer om overtredelser av personvernreglene.

Den nåværende meldeplikten for behandling av personopplysninger videreføres altså ikke i sin alminnelighet, men i de tilfellene virksomheten anser risikoen ved behandling av personopplysninger som for stor til at den kan håndteres internt, skal det kreves forhåndsgodkjenning fra Datatilsynet. Også behovet for å søke om konsesjon reduseres.

I stedet for meldeplikt utvides virksomhetenes plikt til selv å vurdere personvernet når personopplysninger skal behandles, men virksomhetene foreslås samtidig ilagt en vidtgående plikt til å rapportere dersom behandling av personopplysninger ikke skjer i tråd med regelverket. Blant annet skal virksomhetene rapportere sikkerhetsbrudd som rammer personopplysninger til tilsynsmyndighetene uten ugrunnet opphold, og senest innen 72 timer.

I forlengelsen av at ansvaret for behandling overføres til virksomhetene, vil flere enn tidligere nå være forpliktet til å ha et personvernombud – men oppgavene til personvernombudet forblir stort sett de samme som de er i dag. Plikten til å oppnevne personvernombud foreslås utvidet til også å gjelde databehandlere, i tillegg til behandlingsansvarlige. Dermed vil det stilles ytterligere krav om kompetanse innen personvern. I tillegg er det nytt i forordningen at kravene til innhold i databehandleravtaler er uttrykkelig spesifisert.

Innebygget personvern («Privacy by design») og personvern som standardinnstilling i programmer («Privacy by default») har tidligere vært ansett som et «best practice»-prinsipp, men vil nå bli lovpålagt.

Kraftig økte sanksjoner ved overtredelse

For å sikre etterlevelse av bedriftens omfattende personvernforpliktelser, har EU vedtatt et sanksjonssystem som skal virke som et solid ris bak speilet. For forsettlig eller grovt uaktsomme overtredelser av de mest sentrale påbudene, kan en virksom-

GJELDER ALLE: Endringene i personvernreglene er høyst relevante for alle som behandler personopplysninger, uavhengig av egenskap.

het ilegges bøter på opptil 4 % av konsernets globale årsomsetning. For store internasjonale konsern vil alvorlige overtredelser kunne medføre bøter i milliardklassen. Til sammenligning har Datatilsynet etter dagens regelverk anledning til å legge virksomheter gebyrer på inntil 10 G (p.t. NOK 900 680). Endringen innebærer vesentlig strengere sanksjonsmuligheter enn Datatilsynet har i dag, og dobbelt så mye som det opprinnelige forslaget til

forordning, som hadde et øvre tak på 2 % av konsernets globale omsetning.

Personvernreglene i EU har hittil vært vedtatt som direktiv, men de nye reglene vedtas som forordning. Det innebærer at forordningen får direkte virkning og automatisk blir bindende som lov i alle EUs medlemsland, når den trer i kraft. Forordningen trer antagelig i kraft i mars 2018. I Norge vil forordningen ikke få direkte

virkning, men vil måtte gjennomføres i norsk rett, som følge av EØS-avtalen.

Endringene i personvernreglene er høyst relevante for alle som behandler personopplysninger, uavhengig av egenskap. Er du for eksempel arbeidsgiver, leverandør av løsninger som håndterer personopplysninger, eller benytter skytjenester i din virksomhet, vil endringene sannsynligvis medføre behov for en tilpasning av virksomheten.

Spesialbyrået innen Økonomi & Regnskap / Administrasjon & Marked.
Vi har mer enn 30 års erfaring med å finne den riktige kandidaten til vikariater og faste stillinger.

BJØRGFJELL
Search & Selection *Bemannings*

Ring oss på telefon 23239191, så hjelper vi deg!

OSLO • DRAMMEN • TRONDHEIM - bjorgfjell.no